

VINA 3 – BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI TOÁN 7
GIÁO VIÊN: NGUYỄN THÀNH LONG
TỈ LỆ THUẬN (TIẾP THEO) – ĐÁP ÁN

www.vinastudy.vn

Bài 1: Số M được chia thành ba phần với tỉ lệ với nhau $0,5 : 1\frac{2}{3} : 2\frac{1}{4}$. Tìm số M biết rằng tổng bình phương của ba số đó là 4660.

Bài giải:

Gọi ba phần M được chia thành lần lượt là: x, y, z

Theo bài ra ta có: $x : y : z = 0,5 : 1\frac{2}{3} : 2\frac{1}{4}$ và $x^2 + y^2 + z^2 = 4660$

$$\Rightarrow x : y : z = \frac{1}{2} : \frac{5}{3} : \frac{9}{4}$$

$$\text{Đặt: } \frac{x}{\frac{1}{2}} = \frac{y}{\frac{5}{3}} = \frac{z}{\frac{9}{4}} = k$$

$$\text{Khi đó: } \begin{cases} x = \frac{1}{2}k \\ y = \frac{5}{3}k \\ z = \frac{9}{4}k \end{cases}$$

Thay vào biểu thức $x^2 + y^2 + z^2 = 4660$ ta được:

$$\left(\frac{1}{2}k\right)^2 + \left(\frac{5}{3}k\right)^2 + \left(\frac{9}{4}k\right)^2 = 4660$$

$$\Leftrightarrow \frac{1165}{144}k^2 = 4660$$

$$\Leftrightarrow k^2 = 576 = 24^2$$

$$\Leftrightarrow k = \pm 24$$

+) Với $k = 24$ thì $x = \frac{1}{2} \cdot 24 = 12$; $y = \frac{5}{3} \cdot 24 = 40$; $z = \frac{9}{4} \cdot 24 = 54$. Suy ra: $M = 12 + 40 + 54 = 106$

+) Với $k = -24$ thì $x = \frac{1}{2} \cdot (-24) = -12$; $y = \frac{5}{3} \cdot (-24) = -40$; $z = \frac{9}{4} \cdot (-24) = -54$

Suy ra: $M = (-12) + (-40) + (-54) = -106$

Vậy $M = 106$ hoặc -106

Bài 2: Tổng của hai số đầu hơn số thứ ba là 2000. Tìm ba số đó biết rằng số thứ nhất bằng 45% số thứ hai và số thứ ba bằng 135% số thứ hai.

Bài giải:

Gọi số thứ nhất, số thứ hai, số thứ ba lần lượt là: $x; y; z$

Theo bài ra ta có: $(x + y) - z = 2000$ và $x = 45\%.y \Rightarrow x = \frac{9}{20}y \Rightarrow \frac{x}{9} = \frac{y}{20}$

$z = 135\%.y \Leftrightarrow z = \frac{27}{20}y \Leftrightarrow \frac{z}{27} = \frac{y}{20}$

Suy ra: $\frac{x}{9} = \frac{y}{20} = \frac{z}{27} = \frac{x+y-z}{9+20-27} = \frac{2000}{2} = 1000$

Vậy $x = 9000; y = 20000; z = 27000$

Bài 3: Một công trường dự định phân chia số đất cho ba đội I, II, III tỉ lệ với 7; 6; 5. Nhưng sau đó vì số người của các đội thay đổi nên được chia lại cho ba đội I, II, III tỉ lệ với 6; 5; 4. Như vậy có một đội làm nhiều hơn so với dự định là $6m^3$ đất. Tính tổng số đất được phân chia cho các đội.

Bài giải:

Gọi số đất công trường dự định phân chia số đất cho ba đội I, II, III lần lượt là: $x; y; z$

Gọi số đất công trường sau khi thay đổi phân chia số đất cho ba đội I, II, III lần lượt là: $x'; y'; z'$

Theo bài ra ta có: $\frac{x}{7} = \frac{y}{6} = \frac{z}{5} = \frac{x+y+z}{18} \Rightarrow \frac{x}{35} = \frac{y}{30} = \frac{z}{25} = \frac{x+y+z}{90}$

$\frac{x'}{6} = \frac{y'}{5} = \frac{z'}{4} = \frac{x'+y'+z'}{15} \Rightarrow \frac{x'}{36} = \frac{y'}{30} = \frac{z'}{24} = \frac{x'+y'+z'}{90}$

Vì $x+y+z = x'+y'+z'$ nên $\frac{x}{35} = \frac{y}{30} = \frac{z}{25} = \frac{x'}{36} = \frac{y'}{30} = \frac{z'}{24} = \frac{x+y+z}{90}$

Suy ra đội phải làm nhiều hơn dự định là đội thứ nhất: $x' - x = 6$

Áp dụng tính chất của dãy tỉ số bằng nhau ta có:

$\frac{x}{35} = \frac{y}{30} = \frac{z}{25} = \frac{x'}{36} = \frac{y'}{30} = \frac{z'}{24} = \frac{x+y+z}{90} = \frac{x'-x}{36-35} = \frac{6}{1} = 6$

Vậy số đất được phân chia cho các đội là: $6.90 = 540 \text{ (m}^3\text{)}$

Đáp số: 540 m^3

Bài 4: Một cửa hàng bán 3 hộp bút bi, bút chì, bút dạ tổng cộng là 240 chiếc. Sau khi bán $\frac{1}{2}$ số bút bi, $\frac{3}{4}$ số bút chì, $\frac{5}{6}$ số bút dạ thì số lượng bút trong 3 hộp đều bằng nhau. Hỏi mỗi hộp bút khi chưa bán có bao nhiêu chiếc ?

Lời giải

Gọi số bút bi, bút chì, bút dạ lần lượt là a, b, c ($a, b, c \in \mathbb{N}^*$, $a, b, c < 240$)

Sau khi bán số bút bi còn lại là $\frac{1}{2}a$, số bút chì còn lại $\frac{1}{4}b$, số bút dạ còn lại $\frac{1}{6}c$

Theo giả thiết ta có:

$$\frac{1}{2}a = \frac{1}{4}b = \frac{1}{6}c \Rightarrow \frac{a}{2} = \frac{b}{4} = \frac{c}{6}$$

Áp dụng tính chất của dãy tỉ số bằng nhau ta có

$$\frac{a}{2} = \frac{b}{4} = \frac{c}{6} = \frac{a+b+c}{2+4+6} = \frac{240}{12} = 20$$

$$\Rightarrow \frac{a}{2} = 20 \Rightarrow a = 40$$

$$\frac{b}{4} = 20 \Rightarrow b = 80$$

$$\frac{c}{6} = 20 \Rightarrow c = 120$$

$\Rightarrow$ Số bút bi, bút chì, bút dạ chưa bán là: 20

VINASTUDY.VN